

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2026

Vyhlásené: 10. 7. 2026

Časová verzia predpisu účinná od: 15. 7.2026

Obsah dokumentu je právne záväzný.

185

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

z 1. júla 2026

o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky nariaďuje:

§ 1

Predmet úpravy

(1) Toto nariadenie vlády ustanovuje požiadavky na zaistenie ochrany zdravia a bezpečnosti zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest a na predchádzanie týmto rizikám.

(2) Toto nariadenie vlády sa vzťahuje na činnosti, pri ktorých zamestnanci sú alebo môžu byť pri práci exponovaní prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

(3) Na účely tohto nariadenia vlády sa azbestom rozumejú tieto vláknité kremičitany, ktoré sú klasifikované ako karcinogény kategórie 1A podľa osobitného predpisu:¹⁾

- a) azbest, aktinolit (CAS č. 77536-66-4),
- b) azbest, amozit (grunerit) (CAS č. 12172-73-5),
- c) azbest, anthofylit (CAS č. 77536-67-5),
- d) azbest, chryzotil (CAS č. 12001-29-5),
- e) azbest, krocidolit (CAS č. 12001-28-4),
- f) azbest, tremolit (CAS č. 77536-68-6).

§ 2

Posudzovanie rizika

(1) Pri činnosti, pri ktorej zamestnanci môžu byť exponovaní prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest, je zamestnávateľ povinný zabezpečiť posúdenie rizika a vypracovanie

¹⁾ Príloha VI časti 3 k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31. 12. 2008) v platnom znení.

posudku o riziku²⁾ tak, aby bol určený charakter a stupeň expozície zamestnancov prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest. Zamestnávateľ musí uprednostniť odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest pred inými spôsobmi manipulácie s azbestom alebo materiálmi obsahujúcimi azbest.

(2) Posudok o riziku podľa odseku 1 obsahuje

- a) používané bezpečné pracovné postupy a technické vybavenie vrátane postupov, ktoré súvisia s ochranou a dekontamináciou zamestnancov, so zneškodňovaním odpadu a ak je to potrebné, aj s výmenou vzduchu pri práci v uzavretých priestoroch,
- b) vykonané opatrenia na zníženie expozície prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest podľa § 5 u zamestnancov a iných osôb prítomných na mieste výkonu práce alebo v jeho blízkosti,³⁾
- c) používané účinné osobné ochranné pracovné prostriedky⁴⁾ a spôsob dekontaminácie zamestnancov,
- d) zabezpečenie zdravotného dohľadu pre zamestnancov,⁵⁾
- e) spôsob nakladania s nebezpečným odpadom s obsahom azbestu,
- f) kategorizáciu prác z hľadiska zdravotného rizika.

(3) Posudok o riziku podľa odseku 1 je zamestnávateľ povinný konzultovať so zamestnancami alebo zástupcami zamestnancov⁶⁾ a zabezpečiť jeho aktualizáciu pri zmene materiálu pri práci alebo ak je neaktuálny.

(4) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby zamestnanci neboli exponovaní prachu z azbestu s vyššou koncentráciou v pracovnom ovzduší ako je najvyššie prípustný expozičný limit vo vzťahu k osemhodinovému časovo váženému priemeru

- a) 0,002 vlákna na cm³ pre vlákna s dĺžkou viac ako päť mikrometrov, so šírkou menej ako tri mikrometre a s pomerom dĺžky a šírky väčším ako 3:1, alebo
- b) 0,01 vlákna na cm³ pre vlákna so šírkou menšou ako 0,2 mikrometra.

(5) Ak je expozícia zamestnancov prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest nepravidelná, má nízku intenzitu a podľa výsledku posúdenia rizika podľa odseku 1 nebude prekročený najvyššie prípustný expozičný limit podľa odseku 4, plnenie povinností zamestnávateľa podľa § 3 sa nevyžaduje, ak ide o

- a) krátkodobé nepravidelné údržbárske činnosti, pri ktorých sa manipuluje len s nedrobnými materiálmi,
- b) odstraňovanie neporušených a neznehodnotených materiálov, v ktorých sú azbestové vlákna pevne spojené so základným materiálom,
- c) zalievanie materiálov alebo tmelenie materiálov obsahujúcich azbest, ktoré sú neporušené,
- d) monitorovanie a kontrolu pracovného ovzdušia vrátane odberu vzoriek na účel zisťovania

²⁾ § 30 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³⁾ § 6 ods. 7 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 400/2021 Z. z.

⁵⁾ § 30a zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 11a Zákonníka práce.

obsahu azbestu.

(6) Zamestnávateľ a zástupca zamestnancov môže požiadať orgány štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva⁷⁾ (ďalej len „orgán verejného zdravotníctva“) o usmernenie, ktoré práce v rozsahu činností podľa odseku 5 majú charakter prác s nepravidelnou a nízkou expozíciou prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

§ 3

Oznamovanie činnosti

(1) Zamestnávateľ, ktorý je držiteľom oprávnenia,⁸⁾ je povinný najmenej 30 dní pred začiatkom prác súvisiacich s akoukoľvek činnosťou podľa § 1 ods. 2 predložiť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva písomné oznámenie podľa osobitného predpisu,⁹⁾ ktoré obsahuje

- a) obchodné meno, miesto podnikania a identifikačné číslo, ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa, alebo obchodné meno, právnu formu, sídlo a identifikačné číslo, ak ide o právnickú osobu,
- b) identifikáciu miesta výkonu práce alebo konkrétnych priestorov, kde sa budú práce vykonávať,
- c) dátum začatia práce a jej trvanie,
- d) druh a množstvo azbestu v manipulovaných materiáloch alebo množstvo manipulovaného materiálu s obsahom azbestu,
- e) plán práce na mieste výkonu práce podľa § 8 ods. 5 a 6,
- f) zoznam zamestnancov pri činnostiach súvisiacich s expozíciou azbestu,
- g) meno, priezvisko, titul a adresu trvalého pobytu osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest,
- h) doklady o absolvovaní odbornej prípravy zamestnancov na prácu pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest podľa písmena f) a osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest alebo doklady o absolvovaní ich aktualizácie odbornej prípravy,¹⁰⁾
- i) lekárske posudky o zdravotnej spôsobilosti na prácu zamestnancov podľa písmena f) a osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest,
- j) doklad o zabezpečení zneškodnenia nebezpečného odpadu s obsahom azbestu,
- k) posudok o riziku podľa § 2 ods. 1 a 2.

(2) Pri mimoriadnej havarijnej udalosti alebo živeľnej udalosti zamestnávateľ, ktorý je držiteľom oprávnenia, je povinný najneskôr do 48 hodín od začiatku neodkladného odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest predložiť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva písomné oznámenie podľa osobitného predpisu,¹¹⁾ ktoré obsahuje údaje podľa odseku 1.

(3) Údaje uvedené v oznámení podľa odseku 1 je zamestnávateľ povinný sprístupniť zamestnancom alebo zástupcom zamestnancov.

(4) Pri zmene pracovných podmienok, ktorá môže mať vplyv na zvýšenie expozície zamestnancov prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest, je zamestnávateľ povinný doplniť

⁷⁾ § 3 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁸⁾ § 41 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁹⁾ § 41 ods. 13 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹⁰⁾ § 41 ods. 15 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹¹⁾ § 41 ods. 14 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

oznámenie podľa odseku 1 o skutočnosti, ktoré spôsobili túto zmenu; túto zmenu písomne oznámi príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.

§ 4

Zákaz niektorých činností

(1) Je zakázané

- a) používať azbest pomocou rozprašovania,
- b) používať izolačné materiály alebo zvukotesné materiály, ktoré obsahujú azbest s hustotou nižšou ako $1 \text{ g} \cdot \text{cm}^{-3}$,
- c) vykonávať činnosti, pri ktorých dochádza k expozícii zamestnancov prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest počas ťažby a spracovania azbestu a počas výroby výrobkov, do ktorých sa pridáva azbest,
- d) uvádzať azbest na trh a používať výrobky, ktoré obsahujú azbest.¹²⁾

(2) Zákaz podľa odseku 1 sa nevzťahuje na činnosti podľa § 1 ods. 2 pri búraní a odstraňovaní azbestu a materiálov obsahujúcich azbest a nakladaní s produktmi búrania a odstraňovania azbestu a ich likvidáciou.

§ 5

Opatrenia na zníženie expozície

(1) Pri činnostiach podľa § 1 ods. 2 je zamestnávateľ povinný na mieste výkonu práce znížiť expozíciu zamestnancov prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest na najnižšiu možnú úroveň tak, aby sa neprekročil najvyššie prípustný expozičný limit podľa § 2 ods. 4, technickými, organizačnými a inými opatreniami,¹³⁾ najmä

- a) obmedzením počtu zamestnancov exponovaných alebo pravdepodobne exponovaných prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest,
- b) navrhnutím bezpečných pracovných postupov na zamedzenie vzniku prachu z azbestu a z materiálov obsahujúcich azbest; ak nie je možné zabrániť uvoľňovaniu prachu z azbestu do ovzdušia, je potrebné
 - 1. potláčať tvorbu prachu z azbestu,
 - 2. odsávať prach z azbestu pri zdroji s použitím účinného technického vybavenia,
 - 3. zabezpečiť kontinuálne usadzovanie azbestových vlákien, ktoré sa vznášajú vo vzduchu,
 - 4. podrobiť zamestnancov vhodnému dekontaminačnému postupu,
 - 5. zabezpečiť zamestnancom pri práci vykonávanej v uzavretom priestore primeranú ochranu,

¹²⁾ Príloha XVII šiesty bod nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30. 12. 2006) v platnom znení.

¹³⁾ Napríklad § 41 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 469/2022 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 121/2024 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom pri práci.

- c) zabezpečením pravidelného a účinného čistenia a údržby všetkých priestorov a zariadení na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest,
- d) skladovaním a prepravou azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest vo vhodnom uzavretom obale,
- e) včasným zhromažďovaním a odstraňovaním odpadu z miesta výkonu práce vo vhodnom uzavretom obale s označením, že obsahuje azbest podľa osobitného predpisu;¹⁴⁾ to sa nevzťahuje na odpad pochádzajúci z banskej činnosti.¹⁵⁾

(2) Pri všetkých činnostiach podľa § 2 ods. 1 je zamestnávateľ povinný zabezpečiť

- a) vymedzenie a označenie pracoviska bezpečnostnými a zdravotnými označeniami, najmä výstražnými značkami,¹⁶⁾
- b) zamedzenie prístupu na pracovisko zamestnancom a iným osobám, ktorí nie sú určení na výkon práce v priestoroch tohto pracoviska,
- c) zákaz fajčenia zamestnancov na pracovisku,
- d) oddelenie priestorov na jedenie, pitie a oddych od pracoviska tak, aby zamestnanci neboli exponovaní prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest,
- e) pre zamestnancov účinné osobné ochranné pracovné prostriedky vrátane prostriedkov na ochranu dýchacích orgánov podľa osobitného predpisu,¹⁷⁾ ktoré po použití zostanú na pracovisku; ak sa pranie alebo čistenie ochranných odevov vykonáva mimo pracoviska, zabezpečiť ich prepravu v uzatvorených kontajneroch,
- f) oddelené skladovacie miesta na ochranný odev a na civilný odev zamestnancov,
- g) primerané a vhodné zariadenia na osobnú hygienu zamestnancov vrátane spŕch s teplou vodou,¹⁸⁾
- h) uloženie osobných ochranných pracovných prostriedkov na ochranu dýchacích orgánov na určenom mieste, ich kontrolu a čistenie po každom použití; zabezpečiť, ak je to potrebné pred ich ďalším použitím aj opravu alebo výmenu.

(3) Opatrenia podľa odseku 2 sa nevzťahujú na činnosti uvedené v § 2 ods. 5.

§ 6

Opatrenia pri prekročení najvyššie prípustného expozičného limitu

(1) Ak sa prekročí najvyššie prípustný expozičný limit podľa § 2 ods. 4, je zamestnávateľ povinný okamžite zastaviť prácu, zistiť príčinu, bezodkladne vykonať vhodné opatrenia a skontrolovať ich účinnosť opakovaným meraním azbestu v pracovnom ovzduší.

(2) Pri pochybnosti o prítomnosti azbestu v materiáloch, ktoré neboli identifikované pred začatím práce, boli narušené a vytvoril sa prach, je zamestnávateľ povinný postupovať podľa odseku 1.

¹⁴⁾ Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 104/2015 Z. z.

¹⁵⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.

¹⁶⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 387/2006 Z. z. v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 104/2015 Z. z.

¹⁷⁾ Príloha č. 3 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z. z. v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 400/2021 Z. z.

¹⁸⁾ § 17e a § 52 ods. 1 písm. l) druhý bod a tretí bod zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

(3) Ak expozíciu zamestnancov prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest nemožno znížiť iným spôsobom a z dôvodu dodržania najvyššie prípustného expozičného limitu podľa § 2 ods. 4 je potrebné používať osobné ochranné pracovné prostriedky na ochranu dýchacích orgánov, nesmie to byť trvalé a musí sa prísne obmedziť na nevyhnutné minimum u každého zamestnanca.

(4) Počas trvania práce s použitím prostriedkov podľa odseku 3 je zamestnávateľ povinný zaraďovať pravidelné prestávky v práci so zohľadnením mikroklimatických podmienok na pracovisku a klimatických podmienok; ak je to potrebné, je zamestnávateľ povinný zaraďovať ďalšie prestávky v práci po konzultácii so zamestnancami alebo zástupcami zamestnancov.

§ 7

Meranie azbestu

(1) Zamestnávateľ je povinný podľa posudku o riziku (§ 2 ods. 1) a na účel dodržiavania najvyššie prípustného expozičného limitu podľa § 2 ods. 4 zabezpečiť meranie azbestu v pracovnom ovzduší počas špecifických prevádzkových fáz.

(2) Na meranie azbestu v pracovnom ovzduší a na jeho hodnotenie podľa odseku 1 sa zohľadňujú

- a) vlákna s dĺžkou viac ako päť mikrometrov, so šírkou menej ako tri mikrometre a s pomerom dĺžky a šírky väčším ako 3:1 [§ 2 ods. 4 písm. a)], alebo
- b) vlákna so šírkou menšou ako 0,2 mikrometra [§ 2 ods. 4 písm. b)].

(3) Odber vzoriek sa vykoná po konzultácii so zamestnancami alebo zástupcami zamestnancov.

(4) Odber vzoriek vykoná odborne spôsobilá osoba.¹⁹⁾ Odoberaté vzorky analyzuje laboratórium vybavené zariadením na počítanie vlákien.

(5) Odber vzoriek musí zohľadňovať osobnú expozíciu zamestnanca prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest. Trvanie odberu vzoriek musí byť také, aby sa mohla stanoviť reprezentatívna expozícia pre osemhodinovú pracovnú zmenu pomocou meraní alebo časovo vážených výpočtov.

(6) Počítanie vlákien sa vykonáva elektrónovým mikroskopom alebo inou metódou, ktorá poskytuje rovnaké výsledky alebo presnejšie výsledky.

§ 8

Búracie práce, údržbárske práce a iné činnosti, pri ktorých je predpoklad prekročenia najvyššie prípustného expozičného limitu

(1) Pred začiatkom búracích prác, údržbárskych prác alebo rekonštrukčných prác v priestoroch postavených pred nadobudnutím účinnosti zákazu azbestu, pred 1. januárom 2005, je zamestnávateľ povinný vykonať všetky dostupné opatrenia na identifikáciu materiálov s predpokladaným obsahom azbestu vrátane získania potrebných informácií od vlastníkov priestorov, od iných zamestnávateľov alebo z iných zdrojov. Ak takéto informácie nie sú k dispozícii, zamestnávateľ preukázateľne zabezpečí preskúmanie materiálov na prítomnosť azbestu pred začatím prác. Zamestnávateľ poskytne inému zamestnávateľovi na požiadanie a len na účel splnenia tejto povinnosti všetky informácie získané v rámci takéhoto preskúmania.

(2) Pri pochybnosti o prítomnosti azbestu v materiáli alebo v konštrukcii je zamestnávateľ

¹⁹⁾ § 15 ods. 1 písm. a) a d) zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

povinný vykonať všetky opatrenia podľa § 5.

(3) Pri činnostiach, pri ktorých je predpoklad prekročenia najvyššie prípustného expozičného limitu podľa § 2 ods. 4, a to aj napriek vykonaným technickým preventívnym opatreniam na obmedzenie koncentrácie azbestu v pracovnom ovzduší, najmä pri búracích prácach, pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest, údržbárskych prácach a opravách, na zabezpečenie ochrany zamestnancov počas týchto činností je zamestnávateľ povinný

- a) zabezpečiť zamestnancom vhodné osobné ochranné pracovné prostriedky¹⁷⁾ vrátane prostriedkov na ochranu dýchacích orgánov s možnosťou individuálneho nastavenia,
- b) označiť priestory, v ktorých je predpoklad prekročenia najvyššie prípustného expozičného limitu podľa § 2 ods. 4, bezpečnostnými označeniami a zdravotnými označeniami, najmä výstražnými značkami,
- c) zabrániť šíreniu prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest mimo priestorov alebo miesta, na ktorom sa činnosť vykonáva; pri prácach, ktoré sa vykonávajú v uzavretých priestoroch, musia byť tieto priestory vzduchotesné a s účinným mechanickým odsávaním vzduchu.

(4) Opatrenia uvedené v odseku 3 zamestnávateľ prerokuje so zamestnancami alebo zástupcami zamestnancov pred začiatkom prác uvedených v odseku 1.

(5) Pred začiatkom búracích prác alebo prác na odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest z budov, stavieb, priemyselných objektov alebo z lodí je zamestnávateľ povinný vypracovať plán práce.

(6) Plán práce podľa odseku 5 určuje opatrenia, ktoré sú potrebné na zaistenie ochrany zdravia a bezpečnosti zamestnancov na mieste výkonu práce, najmä

- a) odstránenie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest pred začiatkom búracích prác okrem prípadov, v ktorých by takýto postup predstavoval pre zamestnancov väčšie riziko ako ponechanie azbestu na mieste,
- b) poskytnutie osobných ochranných pracovných prostriedkov podľa odseku 3 písm. a),
- c) meranie azbestu v pracovnom ovzduší po skončení búracích prác alebo prác na odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest pred začatím inej činnosti.

§ 9

Odborná príprava zamestnancov na prácu pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest

(1) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť na vlastné náklady odbornú prípravu na prácu pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest (ďalej len „odborná príprava“) pred začiatkom práce a aktualizáciu odbornú prípravu v pravidelných intervaloch podľa osobitného predpisu¹⁰⁾ pre všetkých zamestnancov, u ktorých je predpoklad, že budú exponovaní prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

(2) Minimálne požiadavky na obsah odbornej prípravy a aktualizácie odbornej prípravy zamestnancov podľa odseku 1 sú uvedené v prílohe č. 1; obsah odbornej prípravy a aktualizácie odbornej prípravy musí byť pre zamestnancov zrozumiteľný a zameraný na získanie potrebných vedomostí a zručností v oblasti prevencie, ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci.

(3) Zamestnávateľ je povinný, okrem odbornej prípravy podľa odseku 1, pred začiatkom práce preukázateľne informovať zamestnancov, ktorí budú vykonávať búracie práce alebo práce na odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest, o používaní technologických zariadení a strojov na obmedzenie uvoľňovania a šírenia azbestových vlákien.

§ 10**Informovanie zamestnancov a zástupcov zamestnancov**

(1) Pri výkone činností podľa § 1 ods. 2 je zamestnávateľ povinný zabezpečiť, aby zamestnanci a zástupcovia zamestnancov boli informovaní najmä o

- a) zdravotnom riziku z expozície prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest a spolupôsobiaceho negatívneho účinku fajčenia na zdravie,
- b) najvyššie prípustnom expozičnom limite prachu z azbestu a požiadavkách na meranie azbestu v pracovnom ovzduší,
- c) požiadavkách na osobnú hygienu vrátane zákazu fajčenia, jedenia a pitia na pracovisku,
- d) používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov vrátane prostriedkov na ochranu dýchacích orgánov a ochranného odevu,¹⁷⁾
- e) ďalších opatreniach na zníženie expozície zamestnancov prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

(2) Okrem informácií uvedených v odseku 1 zamestnávateľ zabezpečí, aby zamestnanci alebo zástupcovia zamestnancov mali prístup k výsledkom meraní azbestu v pracovnom ovzduší, a zabezpečí vysvetlenie významu týchto výsledkov, ak o to požiadajú.

(3) Ak výsledky merania azbestu prekračujú najvyššie prípustný expozičný limit podľa § 2 ods. 4, zamestnávateľ bezodkladne informuje zamestnancov alebo zástupcov zamestnancov o prekročení najvyššie prípustného expozičného limitu a o príčine prekročenia. Zamestnávateľ so zamestnancami alebo zástupcami zamestnancov prekonzultuje opatrenia, ktoré je potrebné vykonať; ak ide o mimoriadnu udalosť pri práci, poskytne im informácie o vykonaných opatreniach.

(4) Informácie podľa odsekov 2 a 3 sa nevzťahujú na činnosti uvedené v § 2 ods. 5.

§ 11**Zdravotný dohľad**

(1) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť všetkým zamestnancom exponovaným prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest zdravotný dohľad,⁵⁾ ktorého súčasťou sú lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci, a to

- a) pred začiatkom práce,
- b) každé tri roky počas expozície prachu z azbestu; ak zamestnanec vykonáva prácu zaradenú do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie,²⁰⁾ v pravidelných intervaloch podľa osobitného predpisu,²¹⁾
- c) po ukončení expozície z dôvodu neskorých následkov na zdravie,²¹⁾ ak zamestnanec vykonával prácu zaradenú do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie alebo ak to zamestnávateľovi určí lekár pracovnej zdravotnej služby, ktorý vykonáva zdravotný dohľad, alebo nariadi príslušný orgán verejného zdravotníctva, a to dovtedy, pokiaľ je to potrebné na ochranu zdravia zamestnanca.

(2) Lekárska preventívna prehliadka vo vzťahu k práci podľa odseku 1 obsahuje vyšetrenia, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2.

²⁰⁾ § 31 ods. 4 až 6 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

²¹⁾ § 30e zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

(3) Lekár, ktorý vykonal lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci

- a) zaznamená výsledky vyšetrení a lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci do zdravotnej dokumentácie;²²⁾ zdravotná dokumentácia obsahuje údaje uvedené v prílohe č. 2,
- b) informuje zamestnanca o výsledkoch lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci vrátane odporúčania, ktoré sa týka lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci, ktorým sa má zamestnanec podrobiť po ukončení expozície prachu z azbestu z dôvodu neskorých následkov na zdravie,
- c) je povinný uchovávať zdravotnú dokumentáciu súvisiacu s expozíciou prachu z azbestu 40 rokov po skončení expozície prachu z azbestu z dôvodu neskorých následkov na zdravie.

(4) Na základe výsledku lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci podľa odseku 1 písm. a) a b) lekár odporučí alebo orgán verejného zdravotníctva nariadi zamestnávateľovi individuálne ochranné opatrenia alebo preventívne opatrenia, ktoré sa majú vykonať; ak je to potrebné, aj vyradenie zamestnanca zo všetkých činností, pri ktorých je predpoklad expozície prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

(5) Zamestnávateľ je povinný zamestnancom poskytnúť informácie a poradenstvo o nároku na lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci po ukončení expozície zamestnancov prachu z azbestu z dôvodu neskorých následkov na zdravie podľa odseku 1 písm. c).

§ 12

Evidencia zamestnancov

(1) Zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu zamestnancov, ktorí vykonávajú činnosti podľa § 1 ods. 2, pri ktorých sú exponovaní prachu z azbestu, na účel plnenia povinností podľa § 2 ods. 1 s cieľom posúdenia rizika pre zdravie zamestnancov. Súčasťou evidencie je zoznam zamestnancov exponovaných prachu z azbestu (ďalej len „zoznam zamestnancov“).

(2) K zoznamu zamestnancov majú na požiadanie prístup orgán verejného zdravotníctva, orgán inšpekcie práce,²³⁾ pracovná zdravotná služba²⁴⁾ a lekár, ktorý vykonáva lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci.²⁵⁾

(3) Zoznam zamestnancov zamestnávateľ poskytuje orgánom a lekárovi podľa odseku 2 v rozsahu

- a) meno a priezvisko zamestnanca,
- b) dátum narodenia,
- c) pracovisko,
- d) profesia a pracovná činnosť,
- e) dátum začiatku expozície,
- f) dátum ukončenia expozície, ak bola ukončená,

²²⁾ § 18 až 25 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 30f zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

²³⁾ § 3 a § 7 ods. 3 písm. b) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁴⁾ § 30a ods. 1 až 3 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

²⁵⁾ § 30e ods. 3 až 6 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- g) výsledky merania azbestu v pracovnom ovzduší,
- h) údaje o mimoriadnych udalostiach pri práci v súvislosti s expozíciou prachu z azbestu.

(4) Zamestnávateľ zabezpečí, aby

- a) každý zamestnanec mal prístup k informáciám v zozname zamestnancov, ktoré sa ho osobne týkajú,
- b) zamestnanci alebo zástupcovia zamestnancov mali prístup k anonymným kolektívnym informáciám.

(5) Zamestnávateľ je povinný uchovávať zoznam zamestnancov 40 rokov po ukončení všetkých činností podľa § 1 ods. 2 z dôvodu neskorých následkov na zdravie.

(6) Zamestnávateľ je povinný po zániku živnostenského oprávnenia alebo zániku obchodnej spoločnosti odovzdať zoznam zamestnancov spolu s údajmi o expozícii prachu z azbestu orgánu verejného zdravotníctva.

§ 13

Prechodné ustanovenie

Najvyššie prípustný expozičný limit prachu z azbestu vo vzťahu k osemhodinovému časovo váženému priemeru 0,01 vlákna na cm³, pre vlákna s dĺžkou viac ako päť mikrometrov, so šírkou menej ako tri mikrometre a s pomerom dĺžky a šírky väčším ako 3:1 platí do 20. decembra 2029.

§ 14

Transpozičné ustanovenie

Týmto nariadením vlády sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 3.

§ 15

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci.

§ 16

Účinnosť

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 15. júla 2026.

Robert Fico v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 185/2026 Z. z.

**MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA OBSAH ODBORNEJ PRÍPRAVY
ALEBO AKTUALIZAČNEJ ODBORNEJ PRÍPRAVY ZAMESTNANCOV**

1. Minimálne požiadavky na obsah odbornej prípravy alebo aktualizačnej odbornej prípravy zamestnancov
 - a) právny rámec ochrany zdravia zamestnancov exponovaných azbestu pri práci,
 - b) vlastnosti azbestu a jeho negatívne účinky na zdravie vrátane negatívneho spolupôsobiaceho účinku fajčenia,
 - c) zákazy a obmedzenie niektorých činností týkajúcich sa azbestu,
 - d) typy výrobkov alebo materiálov obsahujúcich azbest,
 - e) pracovné činnosti, ktoré môžu mať za následok expozíciu prachu z azbestu, význam preventívnych kontrol zameraných na minimalizovanie expozície,
 - f) povinnosti zamestnávateľov – identifikácia rizika, posudok o riziku, oznamovacia činnosť, informovanie zamestnancov,
 - g) zákaz fajčenia, jedenia a pitia na pracovisku,
 - h) význam ochranných a preventívnych opatrení na zníženie expozície prachu z azbestu a na predchádzanie vzniku ochorení podmienených prácou,
 - i) bezpečné pracovné postupy,
 - j) osobné ochranné pracovné prostriedky, ich význam, výber, správne používanie, kontrola a čistenie, časové obmedzenie používania ochranných pracovných prostriedkov na ochranu dýchacích orgánov,
 - k) postup pri mimoriadnej udalosti pri práci,
 - l) postup pri dekontaminácii zamestnancov a pracovného prostredia s výskytom prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest,
 - m) likvidácia a spôsob odstraňovania nebezpečného odpadu s obsahom azbestu,
 - n) zdravotný dohľad, lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci a ich význam, zdravotná spôsobilosť na prácu s azbestom.
2. Obsah odbornej prípravy alebo aktualizačnej odbornej prípravy zamestnancov podľa prvého bodu sa prispôsobí a zameria aj na konkrétnu činnosť vykonávanú pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest v uzavretých priestoroch alebo vo vonkajšom priestore.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 185/2026 Z. z.

NÁPLŇ LEKÁRSKEJ PREVENTÍVNEJ PREHLIADKY VO VZŤAHU K PRÁCI

Vystavenie účinkom voľných azbestových vlákien môže spôsobiť vznik nasledujúcich chorôb, najmä azbestózy, mezoteliómu, karcinómu pľúc, gastrointestinálneho karcinómu, karcinómu hrtana, karcinómu vaječníkov alebo nenádorového ochorenia pohrudnice.

1. Lekárska preventívna prehliadka vo vzťahu k práci sa vykonáva v súlade s najnovšími dostupnými poznatkami a praxou pracovného lekárstva v tomto rozsahu:
 - a) osobný pohovor,
 - b) zdravotná anamnéza a pracovná anamnéza zamestnanca,
 - c) celkové klinické vyšetrenie s osobitným zameraním na hrudník a pľúca,
 - d) testy pľúcnych funkcií (objemy vdychu a výdychu a ich pomery).
2. Lekár, ktorý vykonáva lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci, rozhodne o ďalších vyšetreniach, ako sú
 - a) cytologické vyšetrenie spúta,
 - b) rtg snímky hrudníka alebo tomodenzitometria, alebo
 - c) iné vyšetrenia v súlade s najnovšími poznatkami pracovného lekárstva.
3. Lekár, ktorý vykonáva lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci, sa musí oboznámiť s podmienkami práce každého vyšetrovaného zamestnanca, ktorý je exponovaný prachu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 185/2026 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/148/ES z 30. novembra 2009 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 330, 16. 12. 2009) v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1243 z 20. júna 2019 (Ú. v. EÚ L 198, 25. 7. 2019), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2668 z 22. novembra 2023 (Ú. v. EÚ L, 2023/2668, 30. 11. 2023).

